

KLAIDŲ IŠTAISYMAS**Papildymas**

(2016/C 127/09)

Komisijos pranešimas dėl Komisijos ir ES valstybių narių nacionalinių teismų bendradarbiavimo taikant EB sutarties 81 ir 82 straipsnius laikytinas *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* specialiojo leidimo lietuvių kalba 8 skyriaus 3 tomo dalimi

Komisijos pranešimas dėl Komisijos ir ES valstybių narių nacionalinių teismų bendradarbiavimo taikant EB sutarties 81 ir 82 straipsnius

(2004/C 101/04)

(Tekstas svarbus EEE)

I. PRANEŠIMO TAIKYMO SRITIS

1. Šiame pranešime aptariamas Komisijos ir ES valstybių narių teismų bendradarbiavimas pastariesiems taikant EB sutarties 81 ir 82 straipsnius. Šiame pranešime ES valstybių narių teismai (toliau — nacionaliniai teismai) – tai ES valstybių narių teismai ir tribunolai, kurie gali taikyti EB sutarties 81 ir 82 straipsnius ir pagal EB sutarties 234 straipsnio 1 dalį yra įgalioti teikti Europos Bendrijų Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą ⁽¹⁾.
2. Nacionaliniams teismams gali tekti taikyti EB sutarties 81 arba 82 straipsnį nagrinėjant privačių šalių ieškinius, pavyzdžiui, ieškinius dėl sutarčių arba dėl žalos atlyginimo. Jie taip pat gali veikti kaip teisę įgyvendinančios valstybinės institucijos arba apeliacinės instancijos teismai. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 (toliau – reglamentas) 35 straipsnio 1 dalį nacionalinis teismas gali būti paskirtas valstybės narės konkurencijos institucija (toliau — nacionalinė konkurencijos institucija) ⁽²⁾. Tokiu atveju nacionaliniai teismai ir Komisija bendradarbiauja ne tik pagal šį pranešimą, bet ir pagal Pranešimą dėl konkurencijos institucijų tinklui priklausančių institucijų bendradarbiavimo ⁽³⁾.

II. NACIONALINIŲ TEISMŲ ATLIEKAMAS EB KONKURENCIJOS TAISYKLIŲ TAIKYMAS**A. NACIONALINIŲ TEISMŲ KOMPETENCIJA TAIKYTI EB KONKURENCIJOS TAISYKLES**

3. Jei nacionaliniai teismai turi jurisdikciją nagrinėti bylą ⁽⁴⁾, jie turi teisę taikyti EB sutarties 81 ir 82 straipsnius ⁽⁵⁾. Be to, reikėtų prisiminti, kad EB sutarties 81 ir 82 straipsniai yra viešosios tvarkos klausimas ir yra svarbūs įgyvendinant Bendrijai pavestus uždavinius, ypač siekiant užtikrinti vidaus rinkos veikimą ⁽⁶⁾. Teisingumo Teismo teigimu, jei pagal nacionalinę teisę, remdamiesi privalomosiomis nacionalinėmis taisyklėmis, nacionaliniai teismai turi savo iniciatyva kelti teisės klausimus, kurių bylos šalys neiškėlė, tokios pareigos reikia laikytis ir taikant privalomas Bendrijos taisykles, pavyzdžiui, EB konkurencijos taisykles. Tas pats galioja, jei pagal nacionalinę teisę nacionaliniams teismams suteikiama diskrecija savo iniciatyva taikyti privalomas teisės normas: nacionaliniai teismai privalo taikyti EB konkurencijos taisykles, net kai bylos šalis, suinteresuota taikyti šias nuostatas, jomis nesirėmė, jei pagal nacionalinę teisę nacionaliniams teismams toks taikymas leidžiamas. Tačiau pagal Bendrijos teisę nereikalaujama, kad nacionaliniai teismai savo iniciatyva keltų su Bendrijos teisės nuostatų pažeidimu susijusius teisės klausimus, jei dėl tų klausimų nagrinėjimo teismai būtų priversti atsisakyti jiems paskirto pasyvaus vaidmens ir taip peržengtų pačių bylos šalių apibrėžtas ginčo ribas ir remtųsi kitais faktais bei aplinkybėmis negu tais, kuriais tas nuostatas taikyti suinteresuota bylos šalis grindžia savo ieškinį ⁽⁷⁾.
4. Priklausomai nuo nacionaliniams teismams pagal nacionalinę teisę paskirtų funkcijų, jiems gali tekti EB sutarties 81 ir 82 straipsnius taikyti administraciniuose, civiliniuose arba baudžiamuosiuose procesuose ⁽⁸⁾. Visų pirma, kai fizinis arba juridinis asmuo prašo nacionalinio teismo ginti jo subjektyvias teises, nacionalinis teismas atlieka ypatingą vaidmenį įgyvendinant EB sutarties 81 ir 82 straipsnius, kuris skiriasi nuo Komisijos arba nacionalinių konkurencijos institucijų užtikrinamo teisės įgyvendinimo visuomenės labui ⁽⁹⁾. Žinoma, nacionaliniai teismai gali įgyvendinti EB sutarties 81 ir 82 straipsnius, pripažindami sutartis niekinėmis arba priteisdami atlyginti žalą.
5. Nacionaliniai teismai gali taikyti EB sutarties 81 ir 82 straipsnius, nebūtinai tuo pačiu metu taikydami nacionalinę konkurencijos teisę. Vis dėlto, jei nacionaliniai teismai įmonių susitarimams, įmonių asociacijų sprendimams arba jų suderintiems veiksams, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ⁽¹⁰⁾, kaip apibrėžta EB sutarties 81 straipsnio 1 dalyje, arba bet kokiam EB sutarties 82 straipsniu draudžiamam piktnaudžiavimui taiko nacionalinę konkurencijos teisę, tiems susitarimams, sprendimams arba veiksams jie privalo taikyti ir EB konkurencijos taisykles ⁽¹¹⁾.

6. Reglamentu nacionaliniams teismams ne tik suteikiama teisė taikyti EB konkurencijos teisę. Įmonių susitarimams, įmonių asociacijų sprendimams ar jų suderintiems veiksams, kurie veikia valstybių narių tarpusavio prekybą, tuo pačiu metu taikant nacionalinę konkurencijos teisę, rezultatas negali būti kitoks, negu taikant EB konkurencijos teisę. Reglamento 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pagal nacionalinę konkurencijos teisę negali būti draudžiami susitarimai, sprendimai ar suderinti veiksmai, kurie nepažeidžia EB sutarties 81 straipsnio 1 dalies arba tenkina EB sutarties 81 straipsnio 3 dalies sąlygas⁽¹²⁾. Kita vertus, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad EB sutarties 81 straipsnio 1 dalį pažeidžiantys ir 81 straipsnio 3 dalies sąlygų netenkinantys susitarimai, sprendimai arba suderinti veiksmai negali būti leistini pagal nacionalinę teisę⁽¹³⁾. Kalbant apie vienalaikį nacionalinės konkurencijos teisės ir EB sutarties 82 straipsnio taikymą vienašaliam elgesiui, reglamento 3 straipsnyje nenustatyta panaši pareiga derinti teisės aktus. Vis dėlto, kai nuostatos viena kitai prieštarauja, pagal bendrą Bendrijos teisės viršenybės principą reikalaujama, kad nacionaliniai teismai netaikytų tos nacionalinės teisės nuostatos, kuri prieštarauja Bendrijos taisyklei, nepriklausomai nuo to, ar ta nacionalinės teisės nuostata priimta prieš priimant Bendrijos taisyklę, ar po to⁽¹⁴⁾.
7. Be EB sutarties 81 ir 82 straipsnių, nacionaliniai teismai taip pat kompetentingi taikyti teisės aktus, kuriuos ES institucijos priėmė pagal EB sutartį arba pagal priemones, priimtas siekiant įgyvendinti Sutartį, jei tų aktų poveikis yra tiesioginis. Todėl nacionaliniams teismams gali tekti užtikrinti Komisijos sprendimų⁽¹⁴⁾ arba reglamentų vykdymą, taikant EB sutarties 81 straipsnio 3 dalį tam tikrų rūšių susitarimams, sprendimams arba suderintiems veiksams. Taikydami šias EB konkurencijos taisykles nacionaliniai teismai veikia pagal Bendrijos teisę, todėl privalo laikytis bendrą Bendrijos teisės principų⁽¹⁴⁾.
8. Kaip nacionaliniams teismams taikyti EB sutarties 81 ir 82 straipsnius, dažnai priklauso nuo sudėtingo ekonominio ir teisinio vertinimo⁽¹⁴⁾. Taikydami EB konkurencijos taisykles nacionaliniai teismai yra saistomi Bendrijos teismų praktikos ir Komisijos reglamentų, kuriais EB sutarties 81 straipsnio 3 dalis taikoma tam tikrų rūšių susitarimams, sprendimams arba suderintiems veiksams⁽¹⁴⁾. Be to, nacionalinius teismus saisto Komisijos praktika taikant EB sutarties 81 ir 82 straipsnius tam tikroje byloje, kai toje pačioje byloje EB konkurencijos taisykles jie taiko tuo pačiu metu kaip Komisija arba vėliau nei ji⁽¹⁴⁾. Galiausiai, nepažeisdami Teisingumo Teismui teisės pateikti galutinį EB sutarties išaiškinimą, nacionaliniai teismai gali remtis Komisijos reglamentais ir sprendimais, kuriuose yra nacionalinių teismų nagrinėjamos bylos analogiškų nuostatų, taip pat Komisijos pranešimais ir gairėmis, susijusiais su EB sutarties 81 ir 82 straipsnių taikymu⁽¹⁴⁾, ir metine konkurencijos politikos ataskaita⁽¹⁴⁾.

B. PROCEDŪRINIAI NACIONALINIŲ TEISMŲ ATLIEKAMO EB KONKURENCIJOS TAISYKLIŲ TAIKYMO ASPEKTAI

9. Procedūrinės sąlygas, kuriomis nacionaliniai teismai turi užtikrinti EB konkurencijos taisyklių įgyvendinimą, ir sankcijas, kurias jie gali skirti už šių taisyklių pažeidimą, daugiausia reglamentuoja nacionalinė teisė. Vis dėlto tam tikru mastu sąlygos, kuriomis užtikrinamas EB konkurencijos taisyklių įgyvendinimas, nustatomos ir pagal Bendrijos teisę. Tokiose Bendrijos teisės nuostatose nacionaliniams teismams gali būti numatyta galimybė naudotis tam tikromis priemonėmis, pavyzdžiui, prašyti Komisijos pateikti nuomonę EB konkurencijos taisyklių taikymo klausimais⁽¹⁴⁾, arba jose gali būti sukurtos taisyklės, kurių privaloma laikytis per teismo procesą, pavyzdžiui, leisti Komisijai ir nacionalinėms konkurencijos institucijoms teikti rašytines pastabas⁽¹⁴⁾. Tokios Bendrijos teisės nuostatos yra viršesnės už nacionalines taisykles. Todėl nacionaliniai teismai privalo netaikyti nacionalinių taisyklių, kurios, jei būtų taikomos, prieštarautų Bendrijos teisės nuostatoms. Jei tokios Bendrijos teisės nuostatos taikytinos tiesiogiai, jos yra tiesioginis teisių ir prievolių šaltinis visiems susijusiems asmenims ir jas privaloma visapusiškai ir vienodai taikyti visose valstybėse narėse nuo jų įsigaliojimo dienos⁽¹⁴⁾.
10. Jeigu Bendrijos teisės nuostatų dėl procedūrų ir sankcijų, susijusių su nacionalinių teismų atliekamu EB taisyklių įgyvendinimo užtikrinimu, nėra, nacionaliniai teismai taiko nacionalinę proceso teisę ir, kiek leidžia jų kompetencija, pagal nacionalinę teisę skiria numatytas sankcijas. Tačiau šių nacionalinių nuostatų taikymas būtina turi atitikti bendrus Bendrijos teisės principus. Šiuo atžvilgiu naudinga prisiminti Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią:
 - a) jei padarytas Bendrijos teisės pažeidimas, pagal nacionalinę teisę būtina turi būti numatytos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos⁽¹⁴⁾;
 - b) jei dėl Bendrijos teisės pažeidimo padaroma žala fiziniam asmeniui, jis tam tikromis aplinkybėmis turėtų turėti galimybę prašyti nacionalinio teismo atlyginti žalą⁽¹⁴⁾;
 - c) taisyklės dėl procedūrų ir sankcijų, kurias nacionaliniai teismai taiko, kad užtikrintų Bendrijos teisės įgyvendinimą, neturi:
 - per daug apsunkinti įgyvendinimo užtikrinimo arba padaryti jį beveik neįmanomą (veiksmingumo principas)⁽¹⁴⁾,
 - būti nepalankesnės negu lygiavertės nacionalinės teisės įgyvendinimui užtikrinti taikomos taisyklės (lygiavertiškumo principas)⁽¹⁴⁾.

Remiantis Bendrijos teisės viršenybės principu, nacionalinis teismas negali taikyti nacionalinių taisyklių, kurios neatitinka šių principų.

C. NACIONALINIŲ TEISMŲ ATLIEKAMAS EB KONKURENCIJOS TAISYKLIŲ TAIKYMAS TUO PAČIU METU KAIP KOMISIJA ARBA VĒLIAU NEI JI

11. Nacionalinis teismas gali EB konkurencijos teisę susitarimams, sprendimams, suderintiems veiksams arba vienašaliams veiksams, kurie veikia valstybių narių tarpusavio prekybą, taikyti tuo pačiu metu kaip Komisija arba vėliau nei ji⁽¹⁴⁾. Tolesniuose punktuose apibendrinamos kai kurios pareigos, kurių nacionaliniai teismai šiomis aplinkybėmis turi laikytis.
12. Jeigu nacionalinis teismas priima sprendimą anksčiau nei Komisija, jis turi vengti priimti sprendimą, kuris prieštarautų Komisijos ketinamam priimti sprendimui⁽¹⁴⁾. Šiuo tikslu nacionalinis teismas gali klausti Komisijos, ar ji pradėjo nagrinėti bylą dėl tų pačių susitarimų, sprendimų arba veiksmų⁽¹⁴⁾, ir, jei taip, teirautis apie bylos nagrinėjimo eigą ir tikimybę dėl tos bylos priimti sprendimą⁽¹⁴⁾. Nacionalinis teismas dėl teisinio tikrumo gali apsvarstyti galimybę sustabdyti savo procesą iki tol, kol Komisija priims sprendimą⁽¹⁴⁾. Komisija savo ruožtu stengsis pirmenybę teikti byloms, kurių nagrinėjimą ji nusprendė pradėti pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 2 straipsnio 1 dalį ir kurios yra nacionalinio teismo sustabdyto proceso dalykas, ypač jeigu nuo jų priklauso civilinio ginčo rezultatas. Tačiau, jei nacionalinis teismas neturi pagrindo abejoti Komisijos ketinamam priimti sprendimu arba jei Komisija jau priėmė sprendimą dėl panašios bylos, nacionalinis teismas gali priimti sprendimą dėl savo nagrinėjamos bylos pagal tą ketinamą priimti arba anksčiau priimtą sprendimą, nebūtinai prašydamas Komisijos pateikti minėtą informaciją arba laukdamas Komisijos sprendimo.
13. Jei Komisija dėl konkrečios bylos sprendimą priima anksčiau negu nacionalinis teismas, pastarasis negali priimti Komisijos sprendimui prieštaraujančio sprendimo. Žinoma, tai, kad Komisijos sprendimas privalomas, neturi įtakos tam, kaip Teisingumo Teismas aiškina Bendrijos teisę. Taigi, jei nacionalinis teismas abejoja Komisijos sprendimo teisėtumu, sprendimas vis tiek jam privalomas, nebent Teisingumo Teismas priima priešingą sprendimą⁽¹⁴⁾. Todėl, jei nacionalinis teismas ketina priimti sprendimą, kuris prieštarauja Komisijos sprendimui, jis šiuo klausimu privalo kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą (EB sutarties 234 straipsnis). Tada Teisingumo Teismas sprendžia, ar Komisijos sprendimas atitinka Bendrijos teisę. Tačiau, jei Komisijos sprendimas ginčijamas Bendrijos teismuose pagal EB sutarties 230 straipsnį, o nacionalinio teismo nagrinėjamo ginčo rezultatas priklauso nuo Komisijos sprendimo galiojimo, nacionalinis teismas turėtų sustabdyti savo procesą iki tol, kol Bendrijos teismai priims galutinį sprendimą dėl ieškinio dėl Komisijos sprendimo panaikinimo, nebent nacionalinis teismas laikosi nuomonės, kad, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą dėl Komisijos sprendimo galiojimo yra pateisinama⁽¹⁴⁾.
14. Jei nacionalinis teismas sustabdo savo procesą, pavyzdžiui, laukdamas, kol Komisija priims sprendimą (šio pranešimo 12 punkte aprašyta situacija) ar Bendrijos teismai priims galutinį sprendimą dėl ieškinio dėl panaikinimo, arba vykdydamas prejudicinio sprendimo procedūrą (šio pranešimo 13 punkte aprašyta situacija), nacionalinis teismas privalo iširti, ar būtina įsakyti taikyti laikinąsias apsaugos priemones siekiant apsaugoti šalių interesus⁽¹⁴⁾.

III. KOMISIJOS IR NACIONALINIŲ TEISMŲ BENDRADARBIAVIMAS

15. EB sutartyje (234 straipsnis) nustatytas tik nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo mechanizmas, o nuostatų, kuriose būtų aiškiai numatytas nacionalinių teismų ir Komisijos bendradarbiavimo mechanizmas, nėra. Tačiau, aiškindami EB sutarties 10 straipsnį, kuriuo valstybės narės įpareigojamos padėti atlikti Bendrijos uždavinius, Bendrijos teismai konstatavo, kad šia Sutarties nuostata Europos institucijoms ir valstybėms narėms nustatomos savitarpio pareigos lojaliai bendradarbiauti siekiant EB sutarties tikslų. Taigi, tai reiškia, kad pagal EB sutarties 10 straipsnį Komisija privalo padėti nacionaliniams teismams, jiems taikant Bendrijos teisę⁽¹⁴⁾. Nacionaliniai teismai taip pat gali būti įpareigoti padėti Komisijai įgyvendinti jos uždavinius⁽¹⁴⁾.
16. Taikant EB sutarties 81 ir 82 straipsnius, taip pat reikėtų prisiminti nacionalinių teismų ir nacionalinių valdžios institucijų, ypač nacionalinių konkurencijos institucijų, bendradarbiavimą. Nors šių nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimą visų pirma reglamentuoja nacionalinės taisyklės, pagal reglamento 15 straipsnio 3 dalį nacionalinėms konkurencijos institucijoms numatyta galimybė teikti pastabų savo valstybės narės nacionaliniams teismams. Pastabos teikiamos pagal *mutatis mutandis* šio pranešimo 31 punktą ir 33–35 punktus.

A. KOMISIJA KAIP AMICUS CURIAE

17. Kad nacionaliniams teismams padėtų taikyti EB konkurencijos taisykles, Komisija pasiryžusi jiems teikti tokią pagalbą, jeigu jiems ji būtina sprendimui dėl bylos priimti. Reglamento 15 straipsnyje nurodoma, kad dažniausiai Komisija teikia tokių rūšių pagalbą: perduoda informaciją (21–26 punktai) ir teikia nuomonę (27–30 punktai), abiem atvejais remdamasi nacionalinio teismo prašymu, ir gali teikti pastabų (31–35 punktai). Kadangi tokių rūšių pagalba numatyta reglamente, ji negali būti apribota jokiais valstybių narių taisyklėmis. Tačiau, jei šiuo tikslu nėra priimta Bendrijos procedūrinių taisyklių ir jei jos būtinos siekiant palengvinti tokių formų pagalbą teikimą, valstybės narės privalo priimti tinkamas procedūrinės taisykles, pagal kurias tiek nacionaliniams teismams, tiek Komisijai būtų leidžiama visapusiškai naudotis reglamente numatytais galimybėmis⁽¹⁴⁾.

18. Nacionalinis teismas raštišką pagalbos prašymą gali siųsti įprastu paštu adresu

European Commission
Directorate General for Competition
1049 Brussels
Belgium

arba elektroniniu paštu adresu comp-amicus@cec.eu.int.

19. Reikėtų prisiminti, kad Komisija gerbs nacionalinių teismų nepriklausomumą, kad ir koku būdu su jais bendradarbiaus. Todėl Komisijos siūloma pagalba nacionaliniams teismams nėra privaloma. Komisija taip pat privalo atlikti pareigą išlaikyti tarnybinę paslaptį ir užtikrinti savo pačios funkcionavimą bei nepriklausomumą⁽¹⁴⁾. Atlikdama EB sutarties 10 straipsnyje nustatytą pareigą padėti nacionaliniams teismams taikyti EB konkurencijos taisykles, Komisija turi likti neutrali ir objektyvi. Teikti pagalbą nacionaliniams teismams Komisija privalo, nes jos pareiga – ginti viešąjį interesą. Todėl ji neketina tarnauti privatiems nacionalinio teismo nagrinėjamoje byloje dalyvaujančių šalių interesams. Dėl šios priežasties Komisija neišklausys nė vienos iš bylos šalių dėl jos teikiamos pagalbos nacionaliniam teismui. Jeigu į Komisiją kreipsis kuri nors šalis, dalyvaujanti nacionalinio teismo nagrinėjamoje byloje, kurioje svarstomi jam iškelti klausimai, apie tai ji praneš nacionaliniam teismui, nepriklausomai nuo to, ar šalis kreipėsi prieš tai, kai nacionalinis teismas paprašė bendradarbiauti, ar po to.
20. Tai, kaip vyko bendradarbiavimas su nacionaliniais teismais pagal šį pranešimą, Komisija apibendrins metinėje konkurencijos politikos ataskaitoje. Nuomones ir pastabas Komisija taip pat gali skelbti savo interneto svetainėje.

1. Komisijos pareiga perduoti informaciją nacionaliniams teismams

21. Komisijos pareigą padėti nacionaliniams teismams taikyti EB konkurencijos teisę iš esmės atspindi jos pareiga perduoti jiems turimą informaciją. Nacionalinis teismas gali, pavyzdžiui, Komisijos prašyti pateikti turimus dokumentus arba procedūrinio pobūdžio informaciją, kad jis galėtų išsiaiškinti, ar Komisija atlieka su tam tikra byla susijusį tyrimą, ar ji pradėjo procedūrą arba ar jau užėmė poziciją. Be to, nacionalinis teismas gali Komisijos klausti, kada galima tikėtis jos sprendimo, kad galėtų nustatyti, kokiomis aplinkybėmis priimti sprendimą sustabdyti procesą arba ar reikia skirti laikinąsias apsaugos priemones⁽¹⁴⁾.
22. Siekdama užtikrinti bendradarbiavimo su nacionaliniais teismais veiksmingumą, Komisija stengiasi reikiamą informaciją nacionaliniam teismui pateikti per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos. Kai Komisija turi prašyti nacionalinio teismo papildomai patikslinti prašymą arba kai Komisija turi konsultuotis su asmenimis, kuriems informacijos perdavimas daro tiesioginį poveikį, tas laikotarpis prasideda nuo reikiamos informacijos gavimo momento.
23. Perduodama informaciją nacionaliniams teismams Komisija turi užtikrinti EB sutarties 287 straipsniu fiziniams ir juridiniams asmenims suteikiamas garantijas⁽¹⁴⁾. EB sutarties 287 straipsniu Komisijos nariams, pareigūnams ir kitiems tarnautojams draudžiama atskleisti informaciją, kurią jie privalo saugoti kaip tarnybinę paslaptį. Kaip tarnybinę paslaptį gali būti saugoma tiek konfidenciali informacija, tiek verslo paslaptys. Verslo paslaptys – tai informacija, kurią ne tik atskleidus visuomenei, bet ir paprasčiausiai perdavus kitam nei informaciją pateikusiam asmeniui gali būti labai pakenkta tą informaciją pateikusio asmens interesams⁽¹⁴⁾.
24. EB sutarties 10 ir 287 straipsniais nesiekama Komisijai visiškai uždrausti perduoti nacionaliniams teismams informaciją, kurią išipareigota saugoti kaip tarnybinę paslaptį. Bendrijos teismų praktika patvirtina, kad, atsižvelgdama į pareigą lojaliai bendradarbiauti, Komisija nacionalinių teismų prašymu turi pateikti bet kokią, netgi kaip tarnybinę paslaptį saugomą informaciją. Tačiau, bendradarbiaudama su nacionaliniais teismais, Komisija jokiais aplinkybėmis negali pakenkti EB sutarties 287 straipsnyje nustatytoms garantijoms.
25. Todėl, prieš nacionaliniam teismui perduodama kaip tarnybinę paslaptį saugomą informaciją, Komisija jam primins, kad pagal Bendrijos teisę ji privalo užtikrinti EB sutarties 287 straipsniu fiziniams ir juridiniams asmenims suteikiamas teises ir klausimo, ar jis gali garantuoti ir ar garantuos konfidencialios informacijos ir verslo paslapties apsaugą. Jeigu nacionalinis teismas to garantuoti negali, Komisija jam neperduos informacijos, kuri saugoma kaip tarnybinę paslaptis⁽¹⁴⁾. Tik jei nacionalinis teismas garantuos, kad apsaugos konfidencialią informaciją ir verslo paslaptis, Komisija perduos prašomą informaciją, nurodydama, kurios dalys yra kaip tarnybinę paslaptis saugoma informacija, o kurios nėra tokia informacija ir todėl gali būti atskleistos.
26. Yra ir kitų išimčių, susijusių su Komisijos atliekamu informacijos atskleidimu nacionaliniams teismams. Komisija visų pirma gali atsisakyti perduoti informaciją nacionaliniams teismams dėl viršesnių priežasčių, susijusių su poreikiu apsaugoti Bendrijos interesus arba vengti pakenkti jos funkcionavimui ir nepriklausomumui, ypač trukdant jai vykdyti pavestus uždavinius⁽¹⁴⁾. Taigi Komisija nacionaliniams teismams neperduos informacijos, kurią savanoriškai pateikė prašymą atleisti nuo baudos arba ją sumažinti pateikęs asmuo, negavusi jo sutikimo.

2. Prašymas pateikti nuomonę EB konkurencijos taisyklių taikymo klausimais

27. Jei nacionalinis teismas nagrinėjama bylai turi taikyti EB konkurencijos taisykles, jis pirmiausia gali remtis Bendrijos teismų praktika arba Komisijos reglamentais, sprendimais, pranešimais ir gairėmis dėl EB sutarties 81 ir 82 straipsnių taikymo⁽¹⁴⁾. Jei šiuose dokumentuose nėra pakankamų orientyrų, nacionalinis teismas gali prašyti Komisijos pateikti nuomonę EB konkurencijos taisyklių taikymo klausimais. Nacionalinis teismas Komisijos gali prašyti pateikti nuomonę ekonominiiais, faktiniais ir teisiniais klausimais⁽¹⁴⁾. Žinoma, tai neturi prieštarauti nacionalinio teismo galimybei arba prievolei prašyti Teisingumo Teismo pagal EB sutarties 234 straipsnį priimti prejudicinį sprendimą dėl Bendrijos teisės nuostatų išaiškinimo arba galiojimo.
28. Kad Komisija galėtų nacionaliniam teismui pateikti naudingą nuomonę, ji gali prašyti nacionalinio teismo pateikti daugiau informacijos⁽¹⁴⁾. Siekdama užtikrinti bendradarbiavimo su nacionaliniais teismais veiksmingumą, Komisija stengsis prašomą nuomonę nacionaliniam teismui pateikti per keturis mėnesius nuo prašymo gavimo dienos. Jei, siekdama parengti nuomonę, Komisija prašo nacionalinio teismo pateikti daugiau informacijos, tas laikotarpis pradedama nuo papildomos informacijos gavimo momento.
29. Nuomonėje nacionaliniam teismui Komisija pateiks tik prašytą faktinę informaciją arba ekonominę arba teisinę paaiškinimą, nenagrinėdama nacionalinio teismo svarstomos bylos iš esmės. Be to, skirtingai nei Bendrijos teismų atliekamas autoritetingas Bendrijos teisės aiškinimas, Komisijos nuomonė nacionaliniam teismui nėra teisiškai privaloma.
30. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio pranešimo 19 punkte, Komisija neišklausys bylos šalių prieš rengdama nuomonę nacionaliniam teismui. Gavęs Komisijos nuomonę nacionalinis teismas turės imtis veiksmų pagal atitinkamas nacionalines procedūras taisykles, neprieštaraujančias bendriems Bendrijos teisės principams.

3. Komisijos pastabų teikimas nacionaliniam teismui

31. Pagal reglamento 15 straipsnio 3 dalį nacionalinės konkurencijos institucijos ir Komisija gali teikti pastabų EB sutarties 81 arba 82 straipsnio taikymo klausimais nacionaliniam teismui, kuris turi tas nuostatas taikyti. Reglamente rašytinės pastabos, kurias nacionalinės konkurencijos institucijos ir Komisija gali teikti savo iniciatyva, skiriamos nuo žodinių pastabų, kurias galima teikti tik gavus nacionalinio teismo leidimą⁽¹⁴⁾.
32. Reglamente nurodoma, kad Komisija pastabas teiks tik jei to reikia siekiant nuosekliai taikyti EB sutarties 81 arba 82 straipsnį. Kadangi toks yra pastabų teikimo tikslas, Komisija jose apsiribos ekonomine ir teisine nacionalinio teismo nagrinėjamos bylos aplinkybių analize.
33. Tam, kad Komisija galėtų pateikti naudingas pastabas, nacionalinių teismų gali būti prašoma perduoti Komisijai visų bylų įvertinti reikalingų dokumentų kopijas arba pasirūpinti jų perdavimu Komisijai. Atsižvelgiant į reglamento 15 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą, tuos dokumentus Komisija naudos tik tam, kad galėtų parengti pastabas⁽¹⁴⁾.
34. Kadangi reglamente nenumatoma procedūrinė sistema, pagal kurią reikia teikti pastabas, vadovaujama valstybių narių procedūrinėmis taisyklėmis ir praktika. Jei valstybė narė dar nesukūrė atitinkamos procedūrinės sistemos, nacionalinis teismas turi nustatyti, kokios procedūrinės taisyklės yra tinkamos pastaboms dėl nacionalinio teismo nagrinėjamos bylos teikti.
35. Procedūrinė sistema turėtų atitikti šio pranešimo 10 punkte nustatytus principus. Tai, be kita ko, reiškia, kad procedūrinė pastabų dėl EB sutarties 81 arba 82 straipsnio taikymo klausimų teikimo sistema:
 - a) turi derėti su bendrais Bendrijos teisės principais, ypač su pagrindinėmis bylos šalių teisėmis;
 - b) negali veikti taip, kad tokias pastabas teikti būtų per daug sunku arba praktiškai neįmanoma (veiksmingumo principas)⁽¹⁵⁾, ir
 - c) negali veikti taip, kad pastabas teikti būtų sunkiau, negu jas teikti per teismo procesą, taikant lygiavertę nacionalinę teisę (lygiavertiškumo principas).

B. NACIONALINIŲ TEISMŲ PAGALBA KOMISIJAI UŽTIKRINANT EB KONKURENCIJOS TAISYKLIŲ ĮGYVENDINIMĄ

36. Kadangi pareiga lojaliai bendradarbiauti reiškia ir tai, kad valstybių narių institucijos privalo padėti Europos institucijoms siekti EB sutarties tikslų⁽¹⁶⁾, reglamente pateikiami trys tokios pagalbos pavyzdžiai: 1) bylų, dėl kurių Komisija norėtų pateikti pastabų, įvertinti būtinų dokumentų perdavimas (žr. 33 punktą), 2) teismų sprendimų dėl EB sutarties 81 arba 82 straipsnio taikymo perdavimas ir 3) nacionalinių teismų vaidmuo Komisijai atliekant patikrinimą.

1. Nacionalinių teismų sprendimų dėl EB sutarties 81 arba 82 straipsnio taikymo perdavimas

37. Pagal reglamento 15 straipsnio 2 dalį valstybės narės siūnia Komisijai kiekvieno rašytinio nacionalinių teismų sprendimo dėl EB sutarties 81 arba 82 straipsnio taikymo kopiją. Kopija perduodama nedelsiant, kai tik bylos šalys supažindinamos su visu rašytiniu sprendimo tekstu. Gavusi nacionalinio teismo sprendimo dėl EB sutarties 81 arba 82 straipsnio taikymo kopiją ir informacijos apie nacionalinio teismo procesą, Komisija visų pirma gali laiku susipažinti su byla, dėl kurios būtų tikslinga pateikti pastabų, jei viena iš bylos šalių apskųstų teismo sprendimą apeliacine tvarka.

2. Nacionalinių teismų vaidmuo Komisijai atliekant patikrinimą

38. Galiausiai nacionaliniai teismai gali atlikti tam tikrą vaidmenį Komisijai atliekant įmonių ir jų asociacijų patikrinimą. Nacionalinių teismų vaidmuo priklauso nuo to, ar patikrinimas atliekamas verslo ar ne verslo patalpose.
39. Patikrinimą atliekant verslo patalpose, pagal nacionalinę teisę nacionalinio teismo gali būti reikalaujama išduoti leidimą nacionalinei teisės vykdymą užtikrinančiai tarnybai padėti Komisijai, jei atitinkama įmonė tam prieštarauja. Tokio leidimo taip pat gali būti reikalaujama kaip atsargumo priemonės. Nagrinėdamas prašymą nacionalinis teismas turi teisę patikrinti, ar Komisijos sprendimas dėl patikrinimo yra autentiškas ir ar numatytos prievartos priemonės nėra savavališkos arba perdėtos atsižvelgiant į patikrinimo objektą. Tikrindamas, ar prievartos priemonės proporcingos, nacionalinis teismas gali tiesiogiai arba per nacionalinę konkurencijos instituciją prašyti Komisijos pateikti išsamų paaiškinimą, ypač dėl to, kuo remdamasi Komisija įtaria esant EB sutarties 81 ir 82 straipsnių pažeidimą, koks yra įtariamo pažeidimo sunkumas ir koks yra atitinkamos įmonės dalyvavimo darant pažeidimą pobūdis⁽¹⁷⁾.
40. Siekiant atlikti patikrinimą ne verslo patalpose, pagal reglamentą reikalaujama gauti nacionalinio teismo leidimą prieš įgyvendinant Komisijos sprendimą atlikti tokį patikrinimą. Tokiu atveju nacionalinis teismas gali patikrinti, ar Komisijos sprendimas dėl patikrinimo yra autentiškas ir ar numatytos prievartos priemonės nėra savavališkos arba perdėtos, atsižvelgiant visų pirma į įtariamo pažeidimo sunkumą, siekiamų gauti įrodymų svarbą, įmonės dalyvavimą darant pažeidimą ir pagrįstą tikimybę, kad veiklos knygos ir dokumentai, susiję su patikrinimo objektu, yra laikomos patalpose, dėl kurių prašoma leidimo. Nacionalinis teismas gali tiesiogiai arba per nacionalinę konkurencijos instituciją prašyti Komisijos išsamiai paaiškinti tuos aspektus, būtinus numatytų prievartos priemonių proporcingumui patikrinti⁽¹⁷⁾.
41. Abiem 39 ir 40 punktuose nurodytais atvejais nacionalinis teismas negali nei abejoti Komisijos sprendimo teisėtumu arba būtinybe atlikti patikrinimą, nei reikalauti, kad jam būtų pateikta Komisijos byloje saugoma informacija⁽¹⁷⁾. Be to, atlikdamas lojalaus bendradarbiavimo pareigą, nacionalinis teismas turi priimti sprendimą per tinkamą laikotarpį, kad Komisija galėtų veiksmingai atlikti patikrinimą⁽¹⁷⁾.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

42. Šis pranešimas parengtas siekiant padėti nacionaliniams teismams taikyti EB sutarties 81 ir 82 straipsnius. Pranešimas nacionaliniams teismams nėra privalomas ir nedaro poveikio Bendrijos teisėje nustatytoms ES valstybių narių ir fizinių arba juridinių asmenų teisėms ir prievolėms.
43. Šis pranešimas pakeičia 1993 m. Pranešimą dėl nacionalinių teismų ir Komisijos bendradarbiavimo taikant EEB sutarties 85 ir 86 straipsnius⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁾ Kriterijai, pagal kuriuos galima nustatyti, kuriuos subjektus galima laikyti teismais arba tribunolais, kaip apibrėžta EB sutarties 234 straipsnyje, pateikti, pavyzdžiui, 2002 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Schmid*, C-516/99, Rink. I-4573, 34 punkte: „Teismas atsižvelgia į kai kuriuos veiksnius, pavyzdžiui, ar institucija įsteigta teisėtai, ar ji yra nuolatinė, ar jos jurisdikcija yra privaloma, ar jos procesas grindžiamas rungimosi principu, ar institucija taiko teisės aktus, taip pat ar ji yra nepriklausoma.“

⁽²⁾ 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003 1 4, p. 1).

⁽³⁾ Pranešimas dėl konkurencijos institucijų tinklui priklausančių institucijų bendradarbiavimo (OL C 101, 2004 4 27, p. 43). Šiame pranešime nacionalinė konkurencijos institucija – tai pagal reglamento 35 straipsnio 1 dalį valstybės narės paskirta institucija.

⁽⁴⁾ Nacionalinio teismo jurisdikcija priklauso nuo nacionalinių, europinių ir tarptautinių jurisdikcijos taisyklių. Šiuo atžvilgiu galima prisiminti, kad visoms komercinio ir civilinio pobūdžio konkurencijos byloms turi būti taikomas 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001 1 16, p. 1).

⁽⁵⁾ Žr. reglamento 6 straipsnį.

⁽⁶⁾ Žr. EB sutarties 2 ir 3 straipsnius, 1999 m. birželio 1 d. Sprendimo *Eco Swiss*, C-126/97, Rink. I-3055, 36 punktą, 1994 m. spalio 27 d. Sprendimo *Fiatagri UK ir New Holland Ford*, T-34/92, Rink. II-905, 39 punktą ir 2000 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Aéroports de Paris*, T-128/98, Rink. II-3929, 241 punktą.

⁽⁷⁾ 1995 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *van Schijndel*, sujungtos bylos C-430/93 ir C-431/93, Rink. I-4705, 13–15 ir 22 punktai.

- (⁸) Pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 8 konstatuojamosios dalies paskutinį sakinį reglamentas netaikomas nacionaliniams įstatymams, kuriais nustatomos baudžiamosios sankcijos fiziniams asmenims, nebent tokios sankcijos būtų priemonė užtikrinti įmonėms taikomų konkurencijos taisyklių laikymąsi.
- (⁹) 1992 m. rugsėjo 18 d. Sprendimo *Automec*, T-24/90, Rink. II-2223, 85 punktas.
- (¹⁰) Poveikio prekybai koncepcija išsamiau paaiškinta pranešime šiuo klausimu (OL C 101, 2004 4 27, p. 81).
- (¹¹) Reglamento 3 straipsnio 1 dalis.
- (¹²) Taip pat žr. Pranešimą dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo (OL C 101, 2004 4 27, p. 2).
- (¹³) 1969 m. vasario 13 d. Sprendimas *Walt Wilhelm*, 14/68, Rink. I, ir 1980 m. liepos 10 d. Sprendimo *Giry ir Guerlain*, sujungtos bylos 253/78 ir 1-3/79, Rink. 2327, 15–17 punktai.
- (¹⁴) 1978 m. kovo 9 d. Sprendimo *Simmenthal*, 106/77, Rink. 629, 21 punktas ir 2003 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Consorzio Industrie Fiammiferi (CIF)*, C-198/01, Rink. I-8055, 49 punktas.
- (¹⁵) Pavyzdžiui, nacionalinio teismo gali būti prašoma užtikrinti pagal reglamento 7–10, 23 ir 24 straipsnius Komisijos priimtų sprendimų vykdymą.
- (¹⁶) Žr., pavyzdžiui, 1989 m. liepos 13 d. Sprendimo *Wachauf*, 5/88, Rink. 2609, 19 punktą.
- (¹⁷) 1999 m. sausio 21 d. Sprendimo *Bagnasco*, sujungtos bylos C-215/96 ir C-216/96, Rink. I-135, 50 punktas.
- (¹⁸) 1976 m. vasario 3 d. Sprendimo *Fonderies Roubaix*, 63/75, Rink. 111, 9–11 punktai ir 1991 m. vasario 28 d. Sprendimo *Delimitis*, C-234/89, Rink. I-935, 46 punktas.
- (¹⁹) Apie nacionalinių teismų ir Komisijos atliekamą vienalaikį arba nuoseklų EB konkurencijos taisyklių taikymą taip pat kalbama 11–14 punktuose.
- (²⁰) 1989 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Ahmed Saeed Flugreisen*, 66/86, Rink. 803, 27 punktas ir 1991 m. vasario 28 d. Sprendimo *Delimitis*, C-234/89, Rink. I-935, 50 punktas. Komisijos konkurencijos politikos srities gairių, pranešimų ir reglamentų, ypač reglamentų dėl EB sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių susitarimams, sprendimams arba suderintiems veiksams, sąrašas pateiktas šio pranešimo priede. (Nuo 1964 m.) Komisijos sprendimai dėl EB sutarties 81 ir 82 straipsnių taikymo skelbiami adresu <http://www.europa.eu.int/comm/competition/antitrust/cases/>.
- (²¹) 1995 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Dijkstra*, sujungtos bylos C-319/93, C-40/94 ir C-224/94, Rink. I-4471, 32 punktas.
- (²²) Daugiau informacijos apie nacionalinių teismų galimybę prašyti Komisijos pateikti nuomonę pateikta 27–30 punktuose.
- (²³) Daugiau informacijos apie pastabų teikimą pateikta 31–35 punktuose.
- (²⁴) 1978 m. kovo 9 d. Sprendimo *Simmenthal*, 106/77, Rink. 629, 14 ir 15 punktai.
- (²⁵) 1989 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, 68/88, Rink. 2965, 23–25 punktai.
- (²⁶) Daugiau informacijos apie žalą, atsiradusią įmonei padarius pažeidimą, pateikta 2001 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Courage ir Crehan*, C-453/99, Rink. 6297, 26 ir 27 punktuose. Daugiau informacijos apie valstybės narės arba valdžios institucijos padaryto pažeidimo keliamą žalą ir dėl tokios valstybės atsakomybės sąlygų pateikta, pavyzdžiui, 1991 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *Francovich*, sujungtos bylos C-6/90 ir C-9/90, Rink. I-5357, 33–36 punktuose; 1993 m. rugpjūčio 2 d. Sprendimo *Marshall prieš Southampton ir South West Hampshire Area Health Authority*, C-271/91, Rink. I-4367, 30 ir 34–35 punktuose; 1996 m. kovo 5 d. Sprendimo *Brasserie du Pêcheur and Factortame*, sujungtos bylos C-46/93 ir C-48/93, Rink. I-1029; 1996 m. kovo 26 d. Sprendimo *British Telecommunications*, C-392/93, Rink. I-1631, 39–46 punktuose ir 1996 m. spalio 8 d. Sprendimo *Dillenkofer*, sujungtos bylos C-178/94, C-179/94 ir C-188/94–190/94, Rink. I-4845, 22–26 ir 72 punktuose.
- (²⁷) Žr., pavyzdžiui, 1976 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Rewe*, 33/76, Rink. 1989, 5 punktą; 1976 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Comet*, 45/76, Rink. 2043, 12 punktą ir 1984 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Harz*, 79/83 Rink. 1921, 18 ir 23 punktus.
- (²⁸) Žr., pavyzdžiui, 1976 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Rewe*, 33/76, Rink. 1989, 5 punktą; 1981 m. liepos 7 d. Sprendimo *Rewe*, 158/80, Rink. 1805, 44 punktą; 1983 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *San Giorgio*, 199/82, Rink. 3595, 12 punktą ir 1998 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Edis*, C-231/96, Rink. I-4951, 36 ir 37 punktus.
- (²⁹) Pagal reglamento 11 straipsnio 6 dalį kartu su 35 straipsnio 3 ir 4 dalimis Komisijai ir nacionaliniam teismui draudžiama vienu metu taikyti EB sutarties 81 arba 82 straipsnį tik jei nacionalinis teismas paskirtas nacionaline konkurencijos institucija.
- (³⁰) Reglamento 16 straipsnio 1 dalis.
- (³¹) Komisija viešai paskelbia apie bylos nagrinėjimo pradėjimą, siekdama priimti sprendimą pagal reglamento 7–10 straipsnius (žr. 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal Sutarties 81 ir 82 straipsnius tvarkos (OL C 101, 2004 4 27, p. 18)). Teisingumo Teismo teigimu, bylos nagrinėjimo pradėjimas yra oficialus Komisijos veiksmas, kuris įrodo jos ketinimą priimti sprendimą (1973 m. vasario 6 d. Sprendimo *Brasserie de Haecht*, 48/72, Rink. 77, 16 punktas).
- (³²) 1991 m. vasario 28 d. Sprendimo *Delimitis*, C-234/89, Rink. I-935, 53 punktas ir 1995 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Dijkstra*, sujungtos bylos C-319/93, C-40/94 ir C-224/94, Rink. I-4471, 34 punktas. Daugiau informacijos šiuo klausimu pateikiama šio pranešimo 21 punkte.
- (³³) Žr. reglamento 16 straipsnio 1 dalį, 1991 m. vasario 28 d. Sprendimo *Delimitis*, C-234/89, Rink. I-935, 47 punktą ir 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Masterfoods*, C-344/98, Rink. I-11369, 51 punktą.
- (³⁴) 1987 m. spalio 22 d. Sprendimo *Foto-Frost*, 314/85, Rink. 4199, 12–20 punktai.
- (³⁵) Žr. reglamento 16 straipsnio 1 dalį ir 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Masterfoods*, C-344/98, Rink. I-11369, 52–59 punktus.
- (³⁶) 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Masterfoods*, C-344/98, Rink. I-11369, 58 punktas.
- (³⁷) 1990 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *Imm Zwartveld*, C-2/88, Rink. I-3365, 16–22 punktai ir 1991 m. vasario 28 d. Sprendimo *Delimitis*, C-234/89, Rink. I-935, 53 punktas.
- (³⁸) 2002 m. spalio 22 d. Sprendimo *Roquette Frères*, C-94/00, Rink. 9011, 31 punktas.
- (³⁹) Daugiau informacijos apie tokių nacionalinių procesinių taisyklių derėjimą su bendrais Bendrijos teisės principais pateikta šio pranešimo 9 ir 10 punktuose.
- (⁴⁰) Daugiau informacijos apie šias pareigas pateikta, pavyzdžiui, šio pranešimo 23–26 punktuose.
- (⁴¹) 1991 m. vasario 28 d. Sprendimo *Delimitis*, C-234/89, Rink. I-935, 53 punktas ir 1995 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Dijkstra*, sujungtos bylos C-319/93, C-40/94 ir C-224/94, Rink. I-4471, 34 punktas.
- (⁴²) 1991 m. vasario 28 d. Sprendimo *Delimitis*, C-234/89, Rink. I-935, 53 punktas.

- (⁴³) 1996 m. rugsėjo 18 d. Sprendimo *Postbank*, T-353/94, Rink. II-921, 86 ir 87 punktai ir 1985 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *Adams*, 145/83, Rink. 3539, 34 punktas.
- (⁴⁴) 1990 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *Zwartveld*, C-2/88, Rink. I-4405, 10 ir 11 punktai ir 1996 m. rugsėjo 18 d. Sprendimo *Postbank*, T-353/94, Rink. II-921, 93 punktas.
- (⁴⁵) 1990 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *Zwartveld*, C-2/88, Rink. I-4405, 10 ir 11 punktai; 2002 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *First ir Franex*, C-275/00, Rink. I-10943, 49 punktas ir 1996 m. rugsėjo 18 d. Sprendimo *Postbank*, T-353/94, Rink. II-921, 93 punktas.
- (⁴⁶) Žr. šio pranešimo 8 punktą.
- (⁴⁸) Plg. 1982 m. gegužės 25 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus*, 96/81, Rink. 1791, 7 punktą ir 1988 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, 272/86, Rink. 4875, 30 punktą.
- (⁴⁹) Pagal reglamento 15 straipsnio 4 dalį šios nuostatos nepažeidžia nacionalinėms konkurencijos institucijoms pagal nacionalinę teisę suteiktų platesnių teisių teikti pastabas teismams.
- (⁵⁰) Taip pat žr. reglamento 28 straipsnio 2 dalį, pagal kurią Komisijai draudžiama atskleisti gautą informaciją, kurią ji privalo saugoti kaip tarnybinę paslaptį.
- (⁵¹) 1989 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Hoechst*, sujungtos bylos 46/87 ir 227/88, Rink. 2859, 33 punktas. Taip pat žr. reglamento 15 straipsnio 3 dalį.
- (⁵²) 1991 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-69/90, Rink. 6011, 15 punktas.
- (⁵³) Reglamento 20 straipsnio 6–8 dalys ir 2002 m. spalio 22 d. Sprendimas *Roquette Frères*, C-94/00, Rink. 9011.
- (⁵⁴) Reglamento 21 straipsnio 3 dalis.
- (⁵⁵) 2002 m. spalio 22 d. Sprendimo *Roquette Frères*, C-94/00, Rink. 9011, 39 ir 62–66 punktai.
- (⁵⁶) Žr. ten pat, 91 ir 92 punktai.
- (⁵⁷) OL C 39, 1993 2 13, p. 6.

PRIEDAS

KOMISIJOS BENDROSIOS IŠIMTIES REGLAMENTAI, PRANEŠIMAI IR GAIRĖS

Šis atnaujintas sąrašas pateikiamas ir Europos Komisijos Konkurencijos generalinio direktorato interneto svetainėje <http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/legislation/>

A. Su konkrečiu sektoriumi nesusijusios taisyklės

1. Bendro pobūdžio pranešimai

- Pranešimas dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo Bendrijos konkurencijos teisės tikslams (OL C 372, 1997 12 9, p. 5).
- Pranešimas dėl nedidelės svarbos susitarimų, kurie nežymiai riboja konkurenciją pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 81 straipsnio 1 dalį (*de minimis*) (OL C 368, 2001 12 22, p. 13).
- Pranešimas dėl Sutarties 81 ir 82 straipsniuose pateiktos poveikio prekybai sąvokos (OL C 101, 2004 4 27, p. 81).
- Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo gairės (OL C 101, 2004 4 27, p. 2).

2. Vertikalieji susitarimai

- 1999 m. gruodžio 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2790/1999 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo vertikaliųjų susitarimų ir suderintų veiksmų grupėms (OL L 336, 1999 12 29, p. 21).
- Vertikaliųjų apribojimų gairės (OL C 291, 2000 10 13, p. 1).

3. Horizontalieji bendradarbiavimo susitarimai

- 2000 m. lapkričio 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2658/2000 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo specializacijos susitarimų grupėms (OL L 304, 2000 12 5, p. 3).
- 2000 m. lapkričio 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2659/2000 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros susitarimų grupėms (OL L 304, 2000 12 5, p. 7).
- Rekomendacijos dėl 81 straipsnio taikymo horizontalaus bendradarbiavimo susitarimams (OL C 3, 2001 1 6, p. 2).

4. Licencijavimo susitarimai dėl technologijų perdavimo

- 2004 m. balandžio 27 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 773/2004 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo technologijų perdavimo susitarimų kategorijoms (OL L 123, 2004 4 27).
- Sutarties 81 straipsnio taikymo technologijų perdavimo susitarimams gairės (OL C 101, 2004 4 27, p. 2).

B. Su konkrečiu sektoriumi susijusios taisyklės

1. Draudimas

- 2003 m. vasario 27 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 358/2003 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikroms susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų rūšims draudimo sektoriuje (OL L 53, 2003 2 28, p. 8).

2. Motorinės transporto priemonės

- 2002 m. liepos 31 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1400/2002 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo vertikalių susitarimų ir suderintų veiksmų rūšims motorinių transporto priemonių sektoriuje (OL L 203, 2002 8 1, p. 30).

3. Telekomunikacijų ir pašto paslaugos

- EEB konkurencijos taisyklių taikymo telekomunikacijų sektoriuje gairės (OL C 233, 1991 9 6, p. 2).
- Pranešimas dėl konkurencijos taisyklių taikymo pašto sektoriui ir tam tikrų valstybės priemonių, susijusių su pašto paslaugomis, vertinimo (OL C 39, 1998 2 6, p. 2).
- „Pranešimas apie konkurencijos taisyklių taikymą prisijungimo susitarimams telekomunikacijų sektoriuje. Teisiniai pagrindai, atitinkamos rinkos ir principai“ (OL C 265, 1998 8 22, p. 2).
- Komisijos gairės dėl rinkos analizės ir didelės įtakos rinkoje vertinimo pagal Bendrijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemą (OL C 165, 2002 7 11, p. 6).

4. Transportas

- Reglamentas (EEB) Nr. 1617/93 dėl Sutarties 85 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų grupių susitarimams ir suderintiems veiksams, susijusiems su bendru tvarkaraščių planavimu ir derinimu, bendromis operacijomis, konsultacijomis dėl keleivių ir krovinių reguliariojo oro susisiekimo tarifų ir laiko tarpų paskirstymo oro uostuose (OL L 155, 1993 6 26, p. 18).
 - Komunikatas dėl Komisijos rekomendacijų dėl konkurencijos taisyklių taikymo naujiems transporto infrastruktūros projektams išaiškinimo (OL C 298, 1997 9 30, p. 5).
 - 2000 m. balandžio 19 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 823/2000 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikroms linijinės laivybos bendrovių (konsorciūmų) susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų grupėms (OL L 100, 2000 4 20, p. 24).
-